

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. p. kristina.deviatnikovaite@tm.lt
TAIS

2020-04-14 Nr. 4R-574-(6.6)
I 2020-04-09 pranešimą

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ NR. 20-5082, 20-5083 IR 20-5084 DERINIMO

Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija), susipažinusi su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos derinimui patektu Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 14, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 37, 43, 52, 67, 72 straipsnių pakeitimo ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 24¹ straipsniu įstatymo projektu Nr. 20-5082 (toliau – Įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 69¹ ir 77¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. 20-5083 (toliau – BPK projektas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 14, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 37, 43, 52, 67, 72 straipsnių pakeitimo ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 24¹ straipsniu įstatymo ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 69¹ ir 77¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektu Nr. 20-5084, teikia pastabas dėl siūlomo teisinio reguliavimo priemonių ir įgyvendinimo pasekmių:

1. Įstatymo projekte siūloma tam tikrais atvejais aiškiau išdėstyti gyvenamosios vietos sąvoką (**deklaruota ar kita žinoma ir iš valstybės įmonės Registrų centro gautais duomenimis patvirtinta**). Aiškinamajame rašte nurodytas siūlymas plačiau nėra motyvuojamas, tad pagrįstai kyla abejonė, ar šis siūlymas neįneš papildomos sumaišties, sprendžiant teritorinio teisingumo klausimą.

Teisinė fizinio asmens gyvenamosios vietos samprata bei gyvenamosios vietos nustatymo kriterijai numatyti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 2.16 ir 2.17 straipsniuose. Fizinio asmens gyvenamąją vietą laikoma vieta, kurioje jis faktiškai dažniausiai gyvena. Jeigu asmuo faktiškai gyvena keliuose vietose, tai vieta, su kuria asmuo yra labiausiai susijęs (kur yra asmens turtas ar didžioji turto dalis, kur yra jo darbo vieta arba kur jis gyvena ilgiausiai), laikoma jo pagrindine gyvenamąją vietą. Tokiu atveju, nustatant asmens nuolatinę gyvenamąją vietą, atsižvelgiama į tai, kur yra jo pagrindinė gyvenamoji vieta (CK 2.16 straipsnio 1 ir 2 dalys). CK 2.17 straipsnio 1 dalyje nurodyta, jog, nustatant asmens gyvenamąją vietą, atsižvelgiama į asmens faktinio gyvenimo toje vietoje trukmę, duomenis apie asmens gyvenamąją vietą viešuosiuose registruose, taip pat į paties asmens viešus pareiškimus apie savo gyvenamąją vietą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra konstatavęs, kad, nustatant asmens gyvenamąją vietą, svarbu atsižvelgti ne tik į formalų deklaruotą gyvenamosios vietos faktą, tačiau vertintini ir kiti kriterijai, tokie kaip faktinio gyvenimo toje vietoje trukmė bei tęstinumas,

LIETUVOS
TEISMAI

paties asmens pareiškimas apie savo gyvenamąją vietą ir pan. (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. lapkričio 29 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-459/2018).

Administracijos nuomone, Įstatymo projekto rengėjų siekis įtvirtinti alternatyvias bylos nagrinėjimo teisingumo nustatymo taisykles stokoja aiškumo ir tikslumo. Manytina, kad nurodyto siūlymo tikslinga atsisakyti, Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ neplečiant gyvenamosios vietos sąvokos.

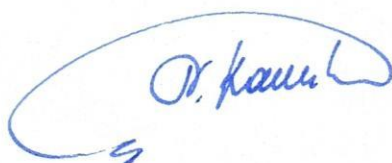
2. Įstatymo projekto 11 straipsnyje siūloma tikslinti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ 20 straipsnio 2 dalį, panaikinant pareigą kartu su teikimu teismui teikti duomenis, pagrindžiančius, kad kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje bus sudarytos palankesnės sąlygos užtikrinti nuteistojo socialinę rehabilitaciją.

Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo projekte tebėra numatoma teismo pareiga vertinti, ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje bus sudarytos palankesnės sąlygos užtikrinti nuteistojo socialinę rehabilitaciją (Įstatymo projekto 10 straipsnis). Todėl iš siūlomo reguliavimo nėra aišku, kaip teismas galės atlikti tokį vertinimą, jei jam nebus pateikta tai pagrindžiančių duomenų.

3. Įstatymo projektu Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ būtų papildytas nauju 24¹ straipsniu, kurio 2 dalyje būtų nurodyta, kad šio straipsnio 1 dalyje numatytu atveju dėl Lietuvos Respublikos teismo sprendimo dėl laisvės atėmimo bausmės perdavimo vykdyti kitai Europos Sąjungos valstybei narei sprendžia bausmės atlikimo vietos apylinkės teismas arba priverčiamosios medicinos priemonės ar auklėjamojo poveikio priemonės taikymo vietos apylinkės teismas, gavęs bausmę vykdančios institucijos šio įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje nurodytą teikimą. Teismas, priimdamas nutartį, nesprenžia, ar yra šio įstatymo 18 straipsnyje numatyti atsisakymo perduoti sprendimą dėl laisvės atėmimo bausmės pagrindai.

Administracijos nuomone, atsižvelgus į tai, kad pagal BPK projektą Generalinė prokuratūra turės garantuoti, kad asmuo bus grąžintas atlikti bausmę į kompetentingą Europos Sąjungos valstybę narę, manytina, kad tikslingiau ir efektyviau būtų, jei bausmės atlikimo klausimą iš karto spręstų bylą iš esmės nagrinėjantis ir bausmę skiriantis teismas, o ne kitas teismas. Pagal siūlomą reguliavimą klausimai, kurie galėtų būti išsprendžiami vienoje byloje, būtų sprendžiami dviejose atskirose bylose, galimai skirtingų teismų.

Direktorė

Natalija Kaminskienė